

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
N.-Kikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny“ és „Felső Torontál“
POLITIKAI LAP.
Megjelenik: Csütörtökön és Vasárnap.

Előfizetési díj:
Póstán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor.
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.
Egy szám 20 fillér.

Vásároljunk csak hazai ipar terméket. Azt a kereskedőt, a ki Magyarországon előállítható árukat külföldről szerez be, — ne támogassuk. Azon kereskedő hirdeteit, ki üzletét hazai árukkal szerelte fel, a legolcsóbb áron közöljük.

Nagy feladatok.

A közel jövőben nagy feladatok kell megoldania a magyar nemzetnek, A harmincz és egy-néhány esztendő alatt, mely a nemzetnek királyával való kiegyezése óta elmúlt, sikerült már jól elvégezni néhány munkát, mely a nemzeti konszolidáció fundamentuma. Ezen a fundamentumon most tovább kell építenünk. Háromszázad mulasztását kell helyrehoznunk, gyorsan, rövid idő alatt, nehogy mögötte maradjunk a népek versenyének, melyben hogy méltó helyünk legyen, ez képezi most fundamentális politikáját a modern Magyarországnak.

S ezt csakis mezőgazdaságunk hatalmas arányban való fejlesztésével, kereskedelmünk és iparunk nagygyá tételével érhetjük el.

A párisi kiállításon bebizonyítottuk, hogy már is nagy alko-

tásokra vagyunk képesek. Néhány ezerre rug azon magyar kiállítók száma, akiket a párisi kiállítás juryje különös elismerésre méltóknak talált. Ezeket kitüntették. A kitüntetések között elég gyakori a hors concours, a versenyen kivülség és a grand prix, az arany érem. Kellemes szenzációt keltett mindenfelé, mikor fővárosi lapok hírelt adták a kolumnákra terjedő kitüntetések. Mert őszintén szólván, várni nagyon vártuk e kitüntetések, de hogy ilyen hatalmas tömegben esőtül fog ránk hullani az áldás, azt nem reméltük.

A nélkül, hogy elkapatnák magunkat, konstatáljuk, hogy a hatalmas és előrehaladott Franciaország részéről az elismerésnek ezen impozáns megnyilatkozása olyan nagyfontosságú dolog, mely következményeiben üdvösen fog kihatni mezőgazdaságunk, kereskedelmünk és iparunk fejlődésére. Másrészt pedig nagyban emeli tekintélyünket és megbízhatóságunkat a külföld előtt. Mert Páris ítélete előtt tisztelettel hajlik meg a világ.

S nem annyira kereskedelmünkre és iparunkra, mint inkább az illetékes hatóságainkra nehezedik most az a feladat, hogy a pá-

risi kitüntetések a magunk erkölcsi és anyagi előnyére a lehetőség szerint kiaknázzuk, annál is inkább, mert bizony sok-sok százezer forintba került nekünk az idén Páris. Fényes alkalom ez arra, hogy propagandát csináljunk a világ előtt Magyarország produktumai mellett.

Mindenütt a külföldön hatása lenne ennek a propagandának, de sehol sem oly nagy, mint a Balkánban.

Iparunk és kereskedelmünk jövője a Balkánban van. Szerbia, Bulgária, Rómánia, Törökország, Montenegro, de még Görögország is úgy fekszenek, s a mind jobban kiépülő közlekedési vonalak is arra predesztinálják, hogy exportjukat és importjukat legezelszerűbben és legolcsóbban Magyarországgal, illetve Magyarország révén benyolíthatják le. Már most is számos millióra rug kivitelnünk, különösen Szerbiába, mig viszont Szerbia exportjának tulnyomó részét Magyarország emészti fel.

De még mindig messze vagyunk attól, hogy helyzetünk előnyeit kiaknázzuk. A kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági forgalom, mely Magyarország és a Balkán államok között kapcsolatot létesít, még koránt sem oly szé-

TÁRCA.

Kirándulás Fiuméba.

Irta: **Krix Krix.**
(Folytatás.)

Egy tisztes asszonyosság egész kosár „Zeitung“ ot meg horvát újságot cipelt, le, magyar lapot aranyért sem lehetett kapni. Sunján testi, itt meg szellemi tápkálékot nem kaptam. Malheur! E csunya dolgon már Kereszturi Juliska bosszankodott.

— Azt hívém eddig, mondám neki, hogy a magyar szent korona területén haladunk, de csak most tapasztalom, hogy a zulucafferek, vagy fókaevő eszkimók közt vagyunk. — Magyar lapot lehet kapni Hamburgban, Amsterdamban, Páris és londonban, de Sziszek magyar szabad királyi városban nem. Ugy látszik, e híres hely az éjszaki sarkkörön túl van. Csak legyen, szegény!

A mit Horvátország területén eddig látunk, az kulturális tekintetben nem valami nagyon örvendetes. A vidék természetrajzilag kielégítőleg szép, de gazdaságilag nagyon szegény. A föld terméketlen, vizenyős, a víz magas árja miatt a földet

méter szélességében domborura fölshántják, s erre a domboru részre vetik terményeiket, két oldalt csergedez a víz. A buza talan félméter magas, ritka, vékony száru, gazos, pici kalász fejjel; ilyen az árpa, rozs, zab és kukorica is. Holdakra terjedő buzatáblákról szó sincs. Főtermény a széna, melyet karókba huzva, apró boglyákba raknak. A szemes vete-ményt nem kaszálják, hanem aratják, és pedig asszonyok. — Milyen aratás ez? Két-három asszony ülve-állva lézeng egy-egy sávoly buzaföldön, és szálankint szedi, vagyis aratja a buzát, melyet oly kicsi csomóba kötnek, mint nálunk a lent, vagy az apró kendert, és nem rakják keresztbe, hanem ezt is karóba huzzák, hogy a víz és szélvihar el ne hordja. Persze két-három ilyen rakomány van egy-egy buzaföldön. Egy ember könnyen elvihetné a hátán. Sovány aratás ez!

Nagyon meglepő és megfoghatatlan, hogy ilyen fűbüja vidéken legelő jószágot látni nem lehet, sem ménest, sem gulyát, juhokat és kecskéket sem. Imitt-amott egypár tehén egy-egy satnya ló lézeng. Vajjon mi lehet ennek az oka? Talán nincs téli takarmány? De hisz a juh, kecske nagyon kevésrel megelégszenek télen is. Felsőmagyarországnak és Erdélynek is vannak terméketlen hegyes-völgyes vidékei, melyeket azonban a juhok és

kecskék milliói lepnek el és a lakosság szállítja a híres lipói és székelyturókat a világ minden tájára. Valószínűleg tunya, értelmetlen a nép, mely inkább a magyarok gyűlölésével, mintsem gazdasággal foglalkozik.

A falvak apró, szetszórt házakból állanak, melyek egészen fából készítvék, szalmával fődve, kémény nélkül, füst uralma ott sétál ki, ahol neki tetszik. Mel-léképületről szó sincs, tehát gazda és állat együtt telet, s így a jószágállomány nagyon kicsiny lehet.

A szántást, hordást, nyomtatást a tehén vigan végzi. — A házi asszony szarvánál fogva vezeti a két tehenet, s velök együtt körben jár, mig férj uram a nagy fa árnyában hűsöl. A mezei munkát, az aratást kapálást, szénagyűjtést többnyire az asszonyok végzi, mely tetőtől talpig fehérben van, fején fehér kendővel: úgy néz ki, mintegy meszelt vész, a munkában nem nagyon serény. Sokan az aratást is ülve végzik; s négyen-öten kapálnak oly területű kukoricaföldet, melyet nálunk egy asszony könnyen elvégez egy nap alatt. A gazdasági szerszám is primitív, egész faeke, érdei favillák. Valóságos vízi állapot. — Szóval rettenetes nagy a szegénység és elmaradottság.

A gyümölcsfa tenyésztésre se fordítanak kellő gondot. — Gyümölcsfát alig

Hirdetéseket, reklámokat legolcsóbban
összes bel- és külföldi lapokban
közöljük az
ÁLTALÁNOS TUDOSÍTÓ
Művelési osztálya (Budapest, VII. Erzsébet-körút 24.)
Szakszerűen, pontosan és lelkiismeretesen
eszközöltek az összes megbízások.

les és erős, amilyené egy nálunk élimesebb ország tudta volna tenni. Daczára annak, hogy kereskedelmi kormányunk Baros Gábor óta számos ügynökséget létesített a Balkán nagyobb városaiban és számos gyárunk és kiviteli cégünk ott bonyolítja le legjövődmezőbb üzleteit- még mindig nem tudunk sikerrel konkurrálni a Balkánban operáló többi külföldi állammal.

S hogy sikerrel tudjunk konkurrálni, ez egyik legfontosabb nemzetgazdasági feladatunk. A Balkán piacai nekünk vannak teremtvé. Más, természetesebb piacunk alig van nekünk, akik nyugatról és eszokról Europa nagy iparüző államai közé vagyunk ékelve. Életkérdés ránk nézve a Balkán

Ismerjük fel e kérdés óriási horderejét! Most a párisi világkiállítás kitüntetései a legjobb impulzust adják arra, hogy a magyar ipar, kereskedelem és mezőgazdaság vállalkozási kedvet és tetterőt kapjon. Minden tényező át van hatva párisi sikerünktől, most kell megkezdeni a Balkánban a nagy előmunkálatot, melynek végcélja csak az lehet, hogy a forgalom szemponjából mi az legyünk a Balkán államoknak, ami nekünk Ausztria volt.

Nem nehéz dolog ez. Hisz alig van vidéki városunk, melyben egy-két olyan kereskedelmi és iparág nem virulna, amely nem tudna prosperálni a Balkánban. Hát még mezőgazdasági terményeink!

Álljanak össze kisebb-nagyobb csoportokban gazdáink, iparosaink és keereskedőink. alakuljanak szövetségesekké, társulatokká e célból. Az illetékes faktorok, első sorban a kormány minden telhető erejével támogatni fogja őket. S induljanak el hogy meghódítsák

lehet látni. Még a vadon termő szilvafasincs elterjedve, pedig ez már csak meg-nőne, ha másféle fák oly szépen és gazdagon tenyésznek. Nagyon kevésbé beéri e nép. És kérdés, nem-e boldogabbak, mint az aranykalászszal lengő gazdag Alföld elégedetlen szocialistái?

Híres Sziszek városát elhagyva, a szép vashidon átrobogva, belépünk az ősi turmezei grófoknak területére. Ez is olyan kiváltságos hely volt, mint a kikindai disztriktus. Huszonegy faluból állott a kerület, melyben csupa németek laktak. Főhelye Gorica volt. A vidék a térképen is „Turopolje“ néven szerepel.

Közeledtünk Horvátország fővárosa, Zágráb felé. Mindenki az ablakhoz rohant, hogy már távolról láthassa a híres metropolist. És csakugyan van is benne látni való. Zágráb kies vidéken fekvő szép város, természetes fekvési szépségét emeli a sok park és nyaraló, mely őt környezi.

A hivatalos üdvözlések után, rohamlépésben indultunk a városba. Mindenki sokat, sokat akart látni. A horvát Bécs nagyon vonzott! Mi tagadás benne, van itt látni való.

A város három főrészből áll, alsó, felső város és a káptalan rész. Nevezete

a Balkánt a magyar pénznek és magyar értelemnek.

Mert ez a mi küldetésünk most, a küldetésre hivatott nemzetek között.

A vicinális áldozata.

Mi is megemlékeztünk Fischer Lipót szenzációs öngyilkosságáról, mely Nagybecskerek városát valóságga lázba hozta, de ezenkívül a megyében, sőt az országban is a legnagyobb feltűnést keltette.

Ezt a szerencsétlen torontáli vicinális vasutat valósággal üldözi a fatum.

Mintha csak a végzet avatkoznék abba, hogy a vicinális ügyei körül felgyülemlett szennyet és piszkot ne lehessen eltakarni és magát az ügyet eltussolni, a mire a jog, törvény és igazság jelszavának megcsufolására eddig nagy volt a hajlandóság.

Az a golyó, mely a Fischer Lipót agyát szétzúzta, újból felzavarta ezt az egész ügyet.

Tájékozott forrásból Beeskerekről a következőket írják a Szegedi Naplónak:

Fischert a torontáli helyi érdekű vasutak az ugynevezett telhetetlen vicinális tette tönkre, a mely országos hírhedségre tett szert rövid idő alatt, milliőkat emésztett fel, száz meg száz visszavonást, fegyveres ellentállást szült már akkor is, mikor még az első sineket rakták le és megszavaztatták a községekkel a horribilis hozzájárulási költségeket, melyek még nagyobb küzdelembe sodorták azt a szegény, 10 percentes utadóval s mindenféle visszabályozási díjakkal amugy is elsanyargatott népet.

Fischer néhány év előtt került Nagybecskerekre mint szerény gyakoronok, aki 40 forintért dolgozott egy szállítási vállalkozó irodájában. Később aztán olyan élénk kereskedői szakismeretéről tett bizonyosságot, hogy átvették a raktárházakhoz, melynek csakhamar gondnoka lett. Akkoriban épült ki teljesen

sebb terei: Ferencz József-tér, Akademia-tér, Zrinyi-tér, és a Jellasics tér. Zágráb gyönyörű modern város a legújabb izlésben épült remek palotákkal, tágas tiszta utcákkal, gyönyörű parkokkal, árnyas plátán sétányokkal. Itt szokott a város urí népe estenként találkozni.

A Zrinyi-tér 1866-ban lett alakitva Zrinyi Miklós emlékére. Azt velem, egy műerdőben, s nem zajos nagyvárosban vagyok, oly hatalmas fák, oly árnyos helyek vannak itt. Viritó zöld pázsitos mezőben a kertészet remekei, közepén a hatalmas szökőkút, mely a felhőkig kergeti a habzó vizet, mely mint ragyogó gyöngy hull a hatalmas vízmedencébe.

E tér két részre van osztva; az északi részén van a vaszenepavilon, melyben nyáron kedd és péntek délután, télen pedig vasárnap van a tézene; a déli részén van négy mellszobor; Clovius (+ 1578), Medulic (+ 1582) művészekké és Frankopan (?) Kristóf (+ 1527) és Jurisic ősmert hősöké. Egy kicsit nagyon is horvátosan írva, és ábrázolva. Elakarják tőlünk tulajdonítani.

Az akademia téren van Perra-dovic Péternek, Horvátország leghíresebb költőjének, szobra generális uniformisban; sarkantyú, kard és toll, ágyu és lant.

a torontáli vicinális, amely a rossz tervek folytán belátta, hogy itt legfőbb ugy boldogulhat, ha kezelésbe veszi a legélénkebb vonalat, a külön álló temesvár módosi szárnyat.

Magának a Thév-nek a vonalait egy-egy érdekszövetség létesítette a közönség kívánalmainak teljes mellőzésével. Minden torontáli nagyur ambicionálta, hogy külön vasutja legyen s így keletkeztek a gróf Csékonics, báró Nikolics, báró Dániel Ernő, és a Daniel László-féle szárnyak. Ezek a vonalak egymás között konkurrálva nemcsak hogy forgalmat nem tudtak létesíteni, de tönkretették Nagybecskerek kereskedelmét, iparát, hogy jelenleg minden Temesvár féle gravitál, hiszen ki keresné fel már Beeskereket kocsin, mikor más városba is eljuthat vasuton?

A Thév vasuti politikája aztán, ami tulajdonképen az egyes érdekszövetségek versengése volt csak, sokat remélt a temesvár-módosi vasuttól. Olyan szerződést kötött vele, amely meghazudtolta a józán és egyszerű számításait s közel fogható bizonyosságot tett róla, hogy mi lesz a vége.

Itt kezdődik Fischer működése. Mint a raktárházak gondnoka, szerződést kötött a vasutal a szállításokra nézve. Mikor aztán nagysokára rájönnek, hogy a kezelésbe vett módosi vasut csak fokozza a deficitet, fel akarták bontani, a szerződést. Igen ám, csak hogy akkor előállt a vasut a szerződés egyik pontjával, mely kimondja, hogy a szerződés felbonthatlanná válik, ha a vasut évente és kilométerekint 2700 forintnyi forgalmat képes kimutatni.

Arra kellett hát törekedni, hogy ezt a forgalmat elérjék s ettől kezdve akármi érkezett Nagybecskerekre, azt mind a temesvár-módosi vonaton szállították. Megvolt, hogy a vasut talpákat hozatott a saját céljaira és elszállíthatta volna ezt saját vonalán, Zombolyán keresztül, anélkül, hogy fizetnie kellett volna érte. S mégsem arra hozták hanem előbb Módosra vitték, ott külön rovatolták s csak azután szállí-

Furesa szerszámok egy muzsafi kezében. Második Gvadányi. — E háborus költői (?) szobrot Rendie szobrász faragta és csak 1894-ben lett leleplezve. A szobrot dr. Milletich István ajándékozta a városnak.

Innen elballagtam a Jellasic térre, mely 1850-ben nyerte nerét a hatalmas bán tiszteletére, és megálltam a szörnyen ágaskodó fekete vasparipa előtt. Szép jószág! A szobrot Fernkorn tervezte és 1866-ban lett felállitva a nagy győző örök dicsőségére, ki kardjával erre, Magyarország felé mutat, talán épen Pákozi és Ozoza felé, a hol a nagy vezér oly hatalmas győzelmeket aratott; vagy talán épen Bécsre mutat, a hova futó lépésben tette meg az utat — valamikor.

De más nevezetesség is van még e nevezetes szobor mellett, mely vasráccsal van bekerítve, e kerítés négy sarkán van négy nagy lámpa, melyek a bécsi burgból kerültek ide; ezek egyikére magasztalta fel a bécsi polgárság Latour minisztert — annak idejében.

Még egy másik szobor is disziti a várost, a Szent György valóban remek szobra, melyet Zágráb első bíbornok érseke, Háulik György csináltott 6000 forintért, ugyancsak Fernkorn terve szerint.

(Folytatása következik.)

tották Beeskerekre, illetve számították Beeskerekig. Így történt ez sok más mindennel, mert hát a forgalmat ki kellett mutatni s megtették ezt a vasut rovasára.

Fischer ezekért a szállításokért 60 százalék refakciát kapott, az azonban az igazgatóság titka maradt, hogy miért túrték el mindezt? Nem volt itt rend soha. Az üzletigazgató, aki tulajdonképen a lelke kell, hogy legyen egy vasutnak egyszerű bábbá sülyedt, akit az elnökigazgató dirigált. Viszont mindketőjüket Fischer vezette orruknál fogva. Az üzletigazgatónak megnyirbálták a hatáskörét, amíg az alispánelnökhöz fel nem ballagott miniszteri tárczájával a tipikus alak, addig intézkedés nem történhetett semmiben. S aztán ez az intézkedés is olyan volt, hogy Isten mentesen meg töle minden jó lelket!

A szakértelemnek egyetlen sugara sem hatolt be a működésbe, azt csinálta mindenki, ami jó esett a szívének s miként Babics József országgyűies képviselő, megyebizottsági tag felpanaszolta az egyik közgyűlésen, a vármegyei hivatalnok idejének kétharmad részét is a vasut ügye, az abban való munkálkodás foglalta el.

Sokáig nem tarthatott ez az állapot s mikor a vasut miatt felemelték az utadót a maximumra 10 százalékra, azonkívül tervbe vették, hogy külön törvényt csináltatnak, amely szerint Torontál vármegye kivétel lehessen s itt még a legmagasabban felül is két perczenttel több utadót szedjenek, — a kereskedelmügyi miniszter leküldte dr. Bacsinszky Vladimír miniszteri biztost, hogy csináljon rendet a telhetetlen vizinális ügyében.

Bacsinszky már kész adatokat talált s az igazgató csodálkozott legjobban rajta, mikor sorra kérte azokat az aktákat és számadásokat, melyek legkiáltóbb bizonyítékai voltak ennek a garázdálkodásszerű gazdálkodásnak.

Réczey Gyula üzletigazgatót aztán felfüggesztették, az elnökigazgató pedig csupán azért maradt meg állásában, mert a miniszteri biztos hatásköre nem ért el hozzá is.

Fischer Lipótot, a ki az országos raktárházak megkerülésével végezte ezeket a manipulációkat (eddig titok, hogy kivel egyetemben) át akarták helyezni valamelyik horvát tárházhoz, ő azonban, a ki az idők folyamán mintegy 80,000 forintnyi vagyont szerzett már magának s elegendő társadalmi pozíciót vívott ki Nagybeeskerekben, — nem volt hajlandó elhagyni a várost, inkább lemondott. Szétugrasztották aztán az egész nagybeeskereki tárházat s főnöknek Szücs szegedi hivatalnokot tették meg.

Fischer ettől kezdve sokat járt Budapesten s börzespekulációkba kezdett. Hirtelen akart meggazdagodni, de egyszerre csak ott találta magát a kezdet kezdetén, mint egyszerű szegény ember, aki azt is elvesztette, amit évek hosszú során keresztül keserves munkával keresett.

A szegénységgel félt újra megküzdni, inkább a halált választotta. Ha megmarad rendes, egyszerű hivatalnok-

nak, aki megelégszik a tisztességes szolgálati haszonnal, talán ma is az a mindenkitől tisztelt és becsült kereskedő, aki évek előtt volt.

HIREK.

Kinevezések. A király dr. Viedorn Adolf nagyszombeni járásbíró a nagybeeskereki ügyészséghez ügyészé és **Rojcsek Sándor** ipolysági törvényszéki aljegyzőt a helybeli törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

Hymen. Kurpataki **Baka** Albert Zoltán a helybeli arany ifjúság kedvelt alakja a kir. adóhivatal tisztviselője eljegyezte nemescsóói **Asbóth** Alma kasszonyt a helybeli áll. polg. leányiskola tanárnőjét.

Esküvő. **Joanovits** Peter bankhivatalnok Újvidékről hétfőn délelőtt esküdt örök hűséget a helybeli g. k. templomban **Majinszky** Vidiczának, **Majinszky** Lukács városi tanácsnok bájos húgának. Az ifjú pár az esküvő után nászutra indult.

Beiratás a tanonciskolába. A helybeli tanonciskolába a beiratás folyó hó 17, 18 és 19-én lesz a községi iskolában megtartva mindenkor d. u. 5 órától kezdve 7 óráig. Az iparos mesterek ezúton is figyelmeztetnek, hogy tanonczaikat a jelzett időben okvetlenül irassák be.

Gróf Ráday Gedeon a tiszántúli ev. ref. egyházmegye főgondnoka, ki a múlt héten a helybeli református egyháza tisztelte meg látogatásával, a nagybeeskereki és a pancsovai egyházakat is meglátogatta, hogy az egyházak ügyei felől közvetlen tájékozást szerezzen. A magas vendéget mindenütt nagy ovációval fogadták és tiszteletére díszebédet rendeztek.

Gondnokság alá helyezés. A nagy-kikindai kir. törvényszék ifj. csavossi és bobdai **Csávossy Gyulát** volt cs. és kir. huszár főhadnagyot az ismer urlovast és torontáli nagybirtokost tékozlás miatt gondnokság alá helyezte. Gondnokául Gyika Imre temesvári ügyvédet nevezte ki.

Halálozás. Hartl Henrik, Kranszláv a Guszle zene és dalegylet karmestere, zeneművész 44 éves korában hosszas betegség után a helybeli közkórházban tegnapielőtt meghalt. A halál oka tüdő baj volt. Hartl Prágában végezte a zeneakadémiát és már mint huszonkét éves fiatal embert a pilzeni színházhoz szerződötték karmesternek. Az után több színháznál is megfordult majd a helybeli Guszle zene- és dalegylet valántotta meg karmesterének a kiváló művészt, a szerb egyházi énekkart dirigálta. Több önnálló zeneszerzeménye jelent meg. „Natalia“ operájával, szép sikert aratott. Utóbbi művei a „Zenélő Magyarországon“ a jeles magyar szaklapban láttak napvilágot. Hartl minden jótékony célú hangversenyen közreműködött. Az ifjabb uri nemzedék töle nyerte zenei kiképezését. Temetése tegnap délután volt. Két órakor a kórház halottas házában beszentelték a koporsóját gör. kel. szerb szertartás szerint, azután behozták a templomba a hol újra beszentelték a

koporsót, a szerb dalárda pedig gyászdalokkal bucsztatta el szeretett karmesterét. Ravatalára a Guszle remek szép rózsákkal díszített babérkoszorút nehéz kék selyem szállaggal helyezték ki. A temetőre nagy gyászoló közönség és az iskolai gyermekek kísérték ki.

Nyugodjék békében!

Gyilkosság a tanyán. Szörnyű gyilkosság történt f. hó 10-én déli órákban Protity Gyuráné helybeli lakónő tanyáján, Almazsán Vazul tanyás haragban élt fiával Vikentiával. A fiú az nap megjelent a tanyán apjánál. Az öreg Almazsán rosszat sejtve, elmenekült a tanyáról. A fiu sokáig várakozott reá, majd menni készült, a mikor édes apjaival, Toma Andria és Muresán Veta asszony szomszéd tanyásokkal találkozott a kik felfegyverkezve jöttek. Az öreg Almazsán kezében kés volt, Toma vállán ásó Muresán Veta pedig fejszét vitt. Most kérdezte meg az öreg Almazsán fiától hogy mit akar, mire az öreget minden szó nélkül hajánál megragadta és földön hurcolta, a mit látva a többiek egyszerre megrohanták de az erős izmos fiatal ember egy pillanat allats kicsavarta Toma Andria kezéből az ásót és oly csapást mért azzal fejére, hogy eszméletlenül rogyott össze, vérevel áztatva a föld porát. A vészomjat kapott fiu ezután ismét édes apjának rontott isszonyuan ütötte az ásóval a fején és hasán addig, míg az is összeesett. Majd az éles ásóval az asszonynak esett ütötte verte ezt is féktelen dühében míg az könyörgésre nem emelte kezeit. Ez után meg egyszer vissza ment az eszméletlenül fekvő Toma Andriához és még egy csapást mért fejére, mely kioltotta egészen életét. Azután az ásót eldobva magától az országutnak vette útját. Az öreg Almazsánt halálos sebeivel a helybeli közkórházba szállították, Muresán Veta asszonyt a tanyán vették ápolás alá. Protityné mikor a tanyájára ment, halálra rémülve látta a szörnyű öldöklést s nyomban feljelentést tett az esetről a rendőrségnek. Almazsán Vikentiát vizsgálati fogságba helyezték. — Almazsán fiatal 27 éve dacára már 5 évi fegyházát ült Vácon rablás miatt.

A torontálmegeyi jegyzői egylet. f. hó 8-án Vihely Géza elnöklete alatt közgyűlést tartott, melyen Hegedüs János anyakönyvi felügyelő innitványára elhatározták, hogy lépéseket tesznek az 1900. évi XX. t.-cz. oly irányban leendő módosítása iránt, hogy a jegyzőtől érettségi vizsga, két évi tanfolyam hallgatása és a tanfolyam után két évi gyakorlat követeltessek. — Az orsz. egyletnek a közigazgatási eljárás egyöntetűvé tételére vonatkozó javaslatához általánosságba hozzájárulnak s azt teljesen magukéva teszik, de tekintettel arra, hogy az orsz. egylet törvényhozási és adminisztratív uton kívánja az intézkedések megtételét, az egylet nem látja jibe célirányosságát oly kérelem előterjesztésének, melyet teljesíteni nem lehet.

Torontál vármegye adóhátraléka. A megye területén az 1900. évi összes adótarozása **8,958 603 korona.** Erre a f. évben befizettetett 4,650.138 korona, tehát a tényleges hátralék 4,298.467 korona, vagyis az össztartozásnak 40%-a. Hadmentességi díjban a hátralék 219.502 korona, vagyis az össztartozásnak 90%-a. A kedvezőtlen befizetések indoka abban rejlik, mint a penzügyigazgató jelenti,

hogyan augusztus hóban a hosszabban tartó esőzések miatt a gabonacséplés hátráltatva volt s a termelők nem értékesíthették terményeiket.

A tanfelügyelő figyelmebe. Több szülő panaszkodva említette előttünk, mennyire abszurdum az áll. polg. leányiskola jelenlegi óra rendje. Az I. osztályban pl. hetenkint van *5 óra kézimunka és 4 óra rajz* és csak *1 óra magyar nyelv!* Különösen a kézi munkából jut ki az áldás a nagyratörő lánysergeknek, úgy hogy szinte önkénytelenül is az a kérdés fakad az ember ajkán: vajjon nem stikkoló és horgoló iskola lett-e abból az áll. polgári leányiskolából? E komikus és boszantó dolognak a magyarázatja az, hogy — a helybeli Ben Akiba bölcs mondása szerint — egy tanítónő *áldott* s e miatt a leányiskola *áldatlan* állapotba jutott... Az állam legutóbb úgy intézkedett, hogy családi körülmények miatt egy tanítónőt a tanítóikar tartozik helyettesíteni. De mikor ez a helyettesítés előreláthatólag két—három hónapig is eltart, joggal elvárhatják a szülők, hogy az igazgató a törvény értelmében a szakszerű helyettesítésről gondoskodik, mert az ilyen kézimunkás és rajzos tanításnak a tanítás eredmény valija okvetetlen a kárát.

Embortelen korcsmáros. Egy szegény vándorló állított be Sztojanov György sztaresovai korcsmárhoz és egy pohár sört kért. A legény alaposan el lévén fáradva, a sört megitta. Mikor fizetésre került a dolog, két krajcárral kevesebbet volt képes fizetni, mint a mennyit a korcsmáros követelt. E fölött való, dühében a korcsmáros a söresapó falapáccsal úgy megkalapálta a szegény vándorló fejét, hogy az több helyen beszakadt.

Tűz. Tegnap este hét óra tájban Szion Mátyás IV. negyedben levő háza udvarán egy pelyva kazal kigyuladt. Szerencsére a szomszédok hamar lokalizálták a tüzet és így sikerült a nadszedes házat megmenteni pedig az égő pelyva rakás közvetlen mellett állott. A tűz keletkezésekor két kis fiú volt otthon, kik valószínűleg gyufával játszadoztak.

Országos vásár. Ma veszi kezdetét az őszi országos vásár. Csütörtök, péntek a marhafelhajtások napja. Az állatvásár szombat délig tart. Szombaton délután kezdődik a kirakó vásár amely eltart hétfőig. — Hogy milyen forgalmat fog ez a vásár ebben a pénztelen világban csinálni, majd meglátjuk? Az iparosok, kereskedők ilyenkor remélnék egy kis forgalomra szert tenni, ilyenkor szerzi mindenki be a téli szükségletét. Azonban kevés a remény a jó vásár csinálására, mert a pénzhány, mely minden üzletet megszibbaszt — megakaszt minden forgalmat.

Akik a saját házukat gyújtják föl. Karlován a napokban mint levelezőnk írja a reggeli órákban kigyulladt s le is égett Jurisin Demeter háza. Mint a vizsgálat kiderítette, károsult és neje csóvákat dugtak több helyen a ház felébe s mint kik jól végezték dolgukat, eltávoztak hazulról. — Giládon Vidu Jánosnak égett le a háza. Ez meg előtte való nap összes holmijait kihordta a kertje végében levő verembe s másnap fölgyújtotta a házat. Persze egyik sem kap egy krajcárt sem, sőt gyújtogatásért ülni is fognak.

Szerb színészet. Az ujvidéki szerb nemzeti színtársulat Török Becsén ját-

szik. A színi évad, mint értesülünk, az idén nem sikerült, minek folytán a társulat már e hónap végén átakart jönni Nagy-Kikindára, hogy előadásait megkezdi. Az itteni színi bizottság azonban úgy határozott, hogy csak október végén jöjjenek, mert a gazdaközönség, amely a színház látogatók nagy részét képezi, akkorára a mezei munkát bevégezte és jobban látogathat el a színházba.

Merénylet az ablakon keresztül. Jolity Mladen mokriai földműves panaszt emelt a csendőrségnél, hogy tegnap előtt este 8 óra felé a mikor családjával együtt a szobában a vacsnánál ült valaki egy fél téglát dobott be, mely az ablakot bezúzva Apostol Dina nevű cselédjét találta fejbe, hogy a vértől elborítva a székről lefordult. A legény halantékain súlyos sérülést szenvedett. A csendőrség az ismeretlen merénylőt keresi.

Hogyan ünnepeljük meg Kossuth születése napját? Hazánk nagyasszonya Ruttkayné, Kossuth Lajos nővére elbeszélte, hogy Amerikában többször vett részt a nagy Washington születése napjának megünneplésében. Egész Amerika hálát imádkozik, ünnepel és mulat Washington születése napján. Minden üzlet zárva, csak a vendéglők és mulatóhelyek telvék e nagy napon. A leggazdasabb és legfinnyásabb uracsok a nép közé vegyülnek; pénzt, ruhát osztogatnak a szegényeknek, a kiket ez alkalommal mindenütt megvendégelnek, hogy e legnagyobb örömnepben ne lásson szükségét senki Amerikában.

Ünnepeljük mi is így Kossuth Lajosnak az emberiség diszének, a valóban legnagyobb magyarnak, nemzetünk örök büszkeségének születése napját! Szeptember 19-ike legyen nemzetünk legnagyobb ünnepe mindörökké.

Nem magyar az, korcsfajzat az, a ki nem tiszteli az ő szent emlékezetét. Születése napján diszitsük föl házaikat nemzeti öröm lobogókkal. Imádkozunk, adjunk hálát aMagyarok Istenének a mi második megváltónkért. Minden városban, de még a legutolsó községben is vendégeljünk meg a még elő 1848—49-iki hősvédeket. Helyzetünkhöz mértén gyakoroljuk a jótékonyságot e nagy napon. A kitől telik, tegyen alapítványt e nap emlékezetére a Kossuth kultusz ápolására. Végre mulassunk és csupa szabadság-, harszidalokat, Kossuth-Indulót és a Kossuth-nótákat daloljunk és huzassunk a nagy örömnepnapon.

E nap emlékezetére az ország mindama iskoláinak, a kik még Kossuth képét nem bírják megkeresésükre ingyen tisztelet példányt kült a fővárosi 1848—49-i muzeum alapítója, gróf Kreith Béla.

Dankó Pista daltársulata Nagy-Kikindán. Az országszerte híres nótafa daltársulata csütörtökön városunkba érkezik és este a „Nemzeti“ szálloda nagytermében bemutatja a legújabb magyar magyar nótákat. A magyar népdal kedvelői bizonyára nagy örömmel veszik e hirt, mert a társulat minig a legújabb magyar nótákat adja elő. A társulatot mindenütt, a hol csak szerepelt, a legnagyobb ovációban ré-

szesítették. Reméljük, hogy a mi közönségünk is a megérdemelt pártfogásban fogja részesíteni és nem mulasztja el az alkalmat, hogy e kitűnő hirnévnek örvendő tiszta magyar daltársulatot meg ne hallgassa. A társulat műsorát, — mely igen gazdag — a következő: 1. Hét országban nincsen olyan czimbalmos. Szövegét írta Gárdonyi Géza. Zenéjét Dankó Pista. Karkisérettel éneklő Török Béla. 2. Báránfelhő árnyéka fut a tájon Szövegét írta Borsódi László, zenéjét Dankó Pista. Éneklő Papp Ferencz. 3. Göre Gábor nótája. Szövegét írta Gárdonyi Géza, zenéjét Dankó Pista. Karkisérettel éneklő Kertész József. 4. Most van a nap lemenőbe. Szövegét és zenéjét írta Dankó Pista. Éneklő Papp Ferencz. 5. Nagy népies egyveleg táncszal. Toroczkói templomtornya aranyos. Szövegét és zenéjét írta Dankó Pista. Mikor még a bajszom csak egy csipet vót. Szövegét írta Gárdonyi Géza, zenéjét Dankó Pista. Durbints sógor, talán luna kend. . . Szövegét írta Gárdonyi Géza, zenéjét Dankó Pista. Buják Kendnek a bőrébe . . . Szövegét írta Péterffy Tamás, zenéjét Dankó Pista. A szolamokat éneklő Kertész József. 6. Eszem azt a kis kezdet. Szövegét írta Pósa Lajos, zenéjét Dankó Pista. Édes anyám nagy a bajom . . . Szövegét írta Pósa Lajos, zenéjét Dankó Pista. Éneklő Papp Ferencz és Sáray Teréz. 7. Tengőri nóta. Szövegét írta Gárdonyi Géza, zenéjét Dankó Pista. Éneklő karkisérettel Kertész József. 8. Gyönyörű szép tündérország... Szövegét írta Szaboleska Mihály, zenéjét Dankó Pista. Éneklő Papp Ferencz. 9. Nagy népies egyveleg. [Maros partján halázz gunyhó. Szövegét írta Pósa Lajos, zenéjét Dankó Pista. Bus az golya le van a tó csapóva. Szövegét írta Gárdonyi Géza, zenéjét Dankó Pista. Szólt az Isten, kedves fiam Nőé. Szövegét írta Gárdonyi Géza, zenéjét Dankó Pista. A kányai leányok, Szövegét írta Gárdonyi Géza, zenéjét Dankó Pista. Esik a hó nincsen virág. Szövegét írta Gárdonyi Géza, zenéjét Dankó Pista. Éneklő Török Béla és Kertész József, karkisérettel. 10. Eltörött a hegedűm. Szövegét írta Békési Antal, zenéjét: Dankó Pista. Éneklő Kolozsváry Jenő. 11. Baka levél. Szövegét írta Gárdonyi Géza, zenéjét: Dankó Pista. Éneklő Papp Ferencz. 12. Addig érik a gyümölcs a fán. Szövegét és zenéjét írta Dankó Pista. Ez a világ mi vóna . . . Szövegét írta Gárdonyi Géza, zenéjét Dankó Pista. Karkisérettel éneklő Kertész József és Török Béla. 13. Piros rózsá, ibolya. Szövegét írta Pósa Lajos, zenéjét Dankó Pista. Harmatos rózsám... Szövegét írta B. M., zenéjét Dankó Pista. Éneklő Sáray Teréz. 14. Kanász nóta. Szövegét írta Gárdonyi Géza, zenéjét Dankó Pista. Éneklő Török Béla és Kertész József.

Közgazdaság.

Beruházási kölcsön.

Az új beruházási kölcsön létrejöttének egyik fősegítője az a törekvés, hogy a törekvés, hogy a jelenleg országszerte

érezhető munkanélküliség enyhíthessék. Mert ez a munkanélküliség nagyjelentőségű bajjá növekedett, melyről immár minél komolyabban kell gondolkozni.

A kormányt és a parlamentet az őszi munkaévad kezdetén az a tervezet fogja foglalkoztatni, melyet Lukács László pénzügyminiszter a beruházásokról kidolgozott. Nem szabad félreérteni ennek a tervezetnek természetét: itt nem új beruházási kölcsönről van szó, hanem csupán új beruházási programról, mely a különféle kormányzati ágak szükségleteinek s igényeinek egybefoglalása révén származott, külön törvénybe való ígátása pedig azért vált szükségessé, mert a pénzügyminiszter e beruházásokat függetleníteni kívánta a pénzvviszonyok változó alakulásától, anélkül azonban, hogy terhüket egy tömegben részűdította volna az államháztartásra.

A körülményeket kell számbavenni, hogy kellően méltathassuk ennek a műveletnek az értékét. Tudvalevő egyrészt, hogy az általános gazdasági állapotok akadályozzák a költségvetési terhek expenzív kiterjesztését, míg másrészt a pénzvviszonyok útjában állanak minden szolid kölcsön-művelet keresztülvitelének. Ezekből következően, már akkor, a midőn a jövő évi államháztartás előirányzatának munkálatait a közvélemény először emlegette, minden oldalról határozott hirt gyanánt emlegették, hogy a költségvetésből kényszerűleg kihagyják az új beruházási tételket. Ez annyit jelentett volna, hogy a kormány leszereli azokat a nagy terveket, melyeket programjában vallott s a melyek ugyszólván elsőrendű szükségletei közgazdasági és kulturális haladásunknak. Ez a hír — ámbár mindenki látta s méltányolta, hogy a pénzügyi kormányzat szigorú kényszerűség hatása alatt állott — nagy mértékben elkedvetlenítette mindazokat, a kik a nemzeti erősbödés útján a folytonos haladást kívánják, de még inkább a lakosságnak ama széles rétegeit, melyek a közgazdaság tespedése közepette ugyszólván kizárólag az államtól várják a javulás megindítását, vagy legalábbis a további hanyatlás feltartóztatását.

Kétségkívül maga a kormány is arra a meggyőződésre jutott, hogy a mai viszonyok legkevésbé alkalmasak a tervbeveti beruházások elejtésére. És hogy a kétoldalról ellentétes irányba toluó momentumokat kielégítse: ezért eszelte ki a pénzügyminiszter azt a tervet, mely a fentemlített beruházási javaslatnak alapja. Eszerint a beruházásokat a kereskedelemügyi, földművelésügyi és a közoktatásügyi táaca keretében egyaránt végrehajtják, azonban a több milliónyi terhet nem rójják rá egyetlenegy költségvetésre, hanem szétesztják több évre s így lehetővé teszik — minden kölcsönművelet nélkül is — a beruházásokhoz fűződő nagy érdekek kielégítését. Kétségkívül nem a legideálisabb módja ez az állami gazdálkodásnak, de hogy az adott körülmények között a legmegfelelőbb és legokosabb, — az bizonyos.

A délvidéki földmivelők gazdasági egyesületének 1899-ik évi jelentése, az egyesület fejlődéséről és tevékenységéről, most hagyta el a sajtót. A rövid, alig kilencven oldalra terjedő füzet részletesen beszámol az egyesület egy évi működéséről

eredményéről, melyekből kiemeljük a következőket: Az egyesület diszoklevelet nyert a szegedi kiállításon ugy csoportos mint baromfi-kiállítással. Nagy tevékenységet fejtett ki a gazdasági eselédügy rendezése körül és 277 eselédet részesített különböző jutalmakban és kitüntetésekben. Bemutatta a tagoknak a gőzeke-mivelést, vetőmagvakat közvetített, és pedig a bábo'nai és kisbéri kincstári uradalmaktól 66 vaggon legjobb minőségű vetőmagot, a melyben 38 község 1900 tagja részesült. A szőlők felújítását előmozdította 80,000 db nemesített és 70,000 db vad venyige kiosztásával s az érdekelt községekben e tárgyról előadásokat tartott. A tenyészállatvásároknban élénk tevékenységet fejtett ki és az egyesületi tagoknak 450 db tenyészállat vásárlását közvetítette. Háziipari tanfolyamaiban résztvett 10 községben 434 tanuló, 236 gazdasági előadásban résztvett 17,000 hallgató.

Szegeden, az 1894-ik évben megnyitott „Délvidéki földmivelők gazdasági egyesületének konviktusa“ 156 növendéket fogadott be s csak az anyagi eszközön mulik, hogy több hallgatónak helyet nem adhattak. Az intézetet, melynek célja egy intelligens, hahafias földmivesosztály nevelése, a kormány is kellő méltánylásban részesíti. Az egyesület élénk tevékenységet fejt ki a szövetkezetek és községi gazda-egyesületek alakításában, mely utóbbiakból az 1899-ik évben 123 egyesület működött 10,180 taggal. E röviden összefoglalt és a részletes beszámólóól kiemelt számadatok kellő bizonyosságot tesznek arról, hogy az egyesület feladata magaslatán áll. Összehasonlítva az előző évek eredményeit, azt látjuk, hogy fokozott munkasságot fejtett ki az egyesület és mindent megtesz arra, hogy vidékének nem a legrózsásabb gazdasági viszonyaiba kivánatos változásokat idézen elő.

IRODALOM. SAJTO. MŰVÉSZET.

— A királyné albuma. Ilyen cím alatt kötet jelent meg, amelyben magyar nők irnak emléksorokat Erzsébet királynéről. A kötetből a következő emléksorokat közöljük mutatól:

1867. június 8-ika van. A nyári aranyos verőfény egy meleg sugara szűrődik be a koronázási templom magas ablakán, — mintegy áldva a frigyét, melyt most kötött magyar nemzetével a királyi pár.

Elhangzott az eskü szent szava, — távozik az oltártól a király, körülharsogva népe örömrivalgásától; — követi őt örangyala, körülsugározva teljesített békeművének glóriájával, — és némán kell őt haladni látni: koronázás után tiltja a hagyomány a királyon kívül őt is éltetni.

De im! — imádatlól fénylő szemmel hajlik előre, amint mellette elhalad, egy meglett koru férfiú napbarnított arca és halkán, áhitattal odasugja: Éljen! — és meghallja Ő! Azzal a jóságos, ragyogó, búbajos mosolylyal, mely az övé volt csupán, rápillant a férfiúra és bölint igéző köszönetet! — Elsodorja búbajos varázsmosolya az etikett minden gátját és lelkesedéstasan kitör elemi erővel, harsogón a férfiú szívéből: Éljen az angyal-királynél . . .

És a vén koronázási templom szürke boltívei visszhangozzák dörgő az ezer

torokból kifakadó, egetverő Éljen a királyné-t.

A férfiú — édesatyám volt.

Gróf Csáky Albinné.

— A félneműek. Regény írta: Jane de la Vaudère. Fordította báró Podmaniczky Horác. Kiadja Sachs és Pollák könyvkiadó-vállalata Budapesten. (VI., Andrassy-ut 37.)

Nagyon aktuális regény ez: aktuálisá tette a század hatalmas finaleje: a párisi világkiállítás. A nagy nemzetközi világvásár ugyanis — tagadhatatlanul: óriási kulturális sikere mellett — feltárta züllés határaig jutott erkölcsi sülyedést, melyben a modern francia társadalom manapság sinylődik. A Párisba zarándokolt népek százezrei személyes impresziók alapján győződhetek meg, hogy a francia dekadence eljutott immár arra a fokra, melyre a primitiven egészséges magyar társadalom ma még szédülve tekint. Ez az egyetemessé vált tapasztalat első sorban a moder francia regényírókat igazolta, kik az utolsó évtizedben végleg elhagyták amesemondás ártatlan mezejét s helyette kegyetlen igazsággal rajzolt képeket nyújtottak az enervált züllött, fenékig perverz párisi életről, hol a legszentebb emberi érzés: a szerelem is pusztá fájtalansággá, a római császárság idejét is megszégyenítő bujálkodássá fajult. Beigazolódott, hogy a Prevost-k, Pierre Louys-k, Zola-k, minket iszonyattal eltöltött erkölcsrajzai nem túlzások — mint eddig sokan hinni szerették volna — hanem szomorú valóságok, melyeket igazságban aligha mulhat felül valami hacsak nem maga az — élet. Ezeknek a kegyetlen igazmondóknak táborába most egy új, genialis író lépett: Jane de la Vaudère. A félneműek című regényével, melyben a perverz Párisnak még az eddigieknél is rikitőbb képét adja. Amit Zola a „Fécondité“-ben állit hogy párisi anyák öntudatosan veszik magukra a terméketlenség átkát, esahogy az anyaság gyötrelmeitől megszabaduljanak, azt Vaudère „A félneműek“-ben még általánosabb kórságnak mutatja be. Megrajzolja az előkelő leányt, a ki az orvosi tudomány segítségét veszi igénybe, hogy már mint leány a következőkétől való félelem nélkül élvezhesse a szerelem gyönyöreit; megrajzolja ezeknek a félemük nek egész női társadalmát, hol a ferfi értéktelen eszközzé senyved, hogy helyét a — lesbosi szerelem foglalja el. Így tárja fel A félneműek a párisi fájtalanságnak nálunk még nem is sejtett, izgatón borzalmas titkait, olyan művészettel, hogy érette megbocsátjuk a veszedelmes terrénomot is, melyre a szerző e regényével lépett. — A félneműek a mai Páris dekadenciájának valóban ékesen szóló emberi dokumentuma, a melyen gondolkozhatnak, eltűnődhetnek mindazok, kiket az emberi faj fennmaradásának problémája érdekel s gyönyörködhetnek, kiket izgat és lelkesít egy-egy újabb — s valljuk be! — tán minden eddiginél nagyobb irodalmi szenzáció. — A félneműek egyedül jogosított, teljes magyar kiadása a műhöz méltó gonddal kiállitva, stilizált, 8° alakban jelent meg s bolti áron 1 frtért minden könyvkereskedésben kapható.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. KISS KÁROLY.

Kiadói-Nyomda, Szeged, M. Nagy-Kikindán.

Telefon szám: 15.

Arverési hirdetemény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bpesti kir. törvényszék 1899 évi 41642 számú végzése következtében Dr. Szivassy László ügyvéd által képviselt szegedi keresk. és hitelszövetkezet javára Kenderessy Mátyás és t. ellen 7000 k. 70 k. s jár erejéig 1899 évi május hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefelül foglalt és 1320 koronára becsült lovak, csikók, üszők, kocsik szelelő rosta, eke nyílvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a kanizsai királyi járásbíróóság 1900 évi V. 577/10 számú végzése folytán 7000 kor. 70 k. tőkekövetelés, 7000 kor. után 1899 marc. 21-től járó 6%, a 70 kor. után ennek 1898 évi deczemb. hó 25 napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltó díj és eddig összesen 141 kor. 86 fill. ben bíróság már megállapított költségek erejéig Majdánon alperesek lakásán leendő eszközzésére 1900-ik évi szeptember hó 29-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azok a kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezek javára is elrendelteték.

Kelt T. Kanizsán 1900 évi szeptemb. hó 6 napján.

Karátsonyi

65 1-1

kir. bírósági végrehajtó.

Katona tiszt számára.

Bérbe adandó.

Egy nagy utcai butorozott szoba külön bejárásu előszobával, esetleg legény szobával és istállóval. Közelebbi adatokat a kiadóhivatal ad.

Haszonbérlet

Néhai özvegy Bobor Györgyné, Ellemér Aradacz és Magyar Szent Mihály községek határában fekvő mintegy 4000 kat. holdat kitevő uradalma túlnyomó részben legjobb minőségű szántó föld (300 hold uj töréssel) 3 major néhány évre bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítást ad Karacsonyi Andor Beodrán és Dr. Nagy Dezső ügyvéd Nagy-becskereken.

Kis hirdetések

felvételnek e lap

Kiadóhivatalában

Állást keresők, munkaadók, vevők és eladók, bérlők és bérbeadók és mindazok, akik a nagyközönség köréből keresik az érdekelt feleket, hirdessenek a

„Torontáli Közlöny“ Kis hirdetések

rovatában.

A kis hirdetések rovatában: minden szó egyszeri beiktatása 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül.

Vidékről igen kényelmesen be- küldhetők a kis hirdetések postautalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére a kis hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja a kis hirdetés árát.

A „Torontáli Közlöny“

kiadóhivatala Népkert utca
7. szám.

Esemény

a magyar
irodalomban!

NAGY KÉPES

VILÁGTÖRTÉNET

AZ EGYETEMES TÖRTÉNELM KLASZIKUS KÖNYVE, A LEGGAZDAGABB TÖRTÉNELMI KÉPTÁR

Tizenkét kötetben

Eddigélé három kötet jelent meg. — Négy havonként jön egy-egy kötet

Bővebbet a prospektus, melyet mindenki ingyen kap.

A teljes mű ára 192 korona.

Szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Marczali Henrik

Megrendelhető 3 korona csekély helyi részletfizetésre

re rendelőlap segítségével, mely kivágandó és levelezőlapra ragasztva, hozzánk be- küldendő.

Révai Testvérek irodalmi intézet Részvény társaság

BUDAPEST, VIII., Üllői-ut 18

A nagy képes világtörténet

azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A nagy képes világtörténet

megjelenésével minden más világtörténeti mű elavult értéktelenné vált.

A nagy képes világtörténet

az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinek, a ki művelt ember akar lenni.

A nagy képes világtörténet

az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretetet és összetartást tanul.

A nagy képes világtörténet

fejleszti a műizlést, táplálja a tudást, nemesíti a lelket

A nagy képes világtörténet

brilláns stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktatva gyönyörködtet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Ezennel megrendelem a Révai Irodalmi Intézet Részvény- társaságtól Budapesten a

Nagy Képes Világtörténet

című művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vevén, hogy eddigélé három kötet jelen meg s a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénztárába Budapesten a szállítástól kezdve 3 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó résztelek költségére postai megbízás útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékesnek válik. A mű további kötetei a megjelenéshez képest és fizetési arányában szállítandók.

Név:

Kelt:

Állás:

Á L A P I T A T O T T 1887-B E N.

KIVDÓI- NYOMDA

N A G Y - K I K I N D Á N, A J U N G - t é l e H Á Z B A N,
A R O M A I - K A T H O L I K U S T E M P L O M Á T E L L E N É B E N

elvállal mindennemű nyomdai munkálatokat

a legolcsóbb áron,

műveket, folyó- és röpiratokat,

mindenféle nyomtatványokat

községi- és ügyvédi irodák számára.

**ÁRJEYZÉKEK, ÉTLAPOK,
FALRAGASZOK, LEVÉLPAPIROK**

és minden e szakmába vágó nyomtatványok a

legpontosabb és legizlésesebb

kivitelben szállítanak.

Könyv-, zenemű-, papirkereskedés.

Iskolai felszerelések nagy raktára.

Alapított 1820-ban

A legajánlatosabb és legutányosabb decesszió forrása **szőnyegék**, **bater-
szőnyegek**, **csipke- és szövetgyöngyök**, **ékszereknek** nagyban és kicsinyben

JOANNOVITS DÖME
BUDAPEST, IV., Váci-utca 25. sz.
hírneves gyári nagy raktára. Örökös választék porca és anyra szőnyegekben.

Aftalanosan tudott dolog,
hogy a szépség elérésére, tisztelettel és fenntartá-
sára a legkifinomott és legbiztosabb a Földes-féle

MARGIT-KRÉME
Ára: 2 kor., kis tégely 1 kor., szappan 70 fillér, puder 1.20 kor.
Készítő: FÜLDES KELEMEN gyógyszerész,
ARADON.
Kapható minden gyógyszerárban.

SANTAL EGGER
specifikus értékű szer
mindazon esetekben, hol az orvosok Santal-olajat vagy Copalivát ajánlanak.
SANTAL EGGER az igen drága és tiszta keletindiai Santal olaj tartalma miatt igen hatásos
az ifjúság bántalmánál, miért az orvosok is rendelik.
Csak a törv. védett „Ugrifaj” védjeggyel valódi.
Ára 3 korona — eredeti üvegenként. — Vidékre 3 korona 40 fillér előleges beiktatása után
bérmentve küldi a
„NADOR Gyógyszertár”, Budapest, VI., Váci-körút 17.

SCHWARTZ-féle

Páratlan és nélkülözhetetlen fogtisztító szer a

THYMOL fog-kréme
1 tubus 60 fillér.
Mindenképp kapható.

KÖSZVÉNYÉS CSÚZ
egyedüli biztos gyógyszere a híres
CSÚZ- és KÖSZVÉNY-ÉTER.
Néhányzori bedörzsölés után kigyógyít minden csúz, köszvény, reumabántalmat, fejfájást, szurást, azagyalást, fogfájást stb. Egy üveg 2 kor., postán 3 kor. 60 fillér előzetes beiktatása után bérmentve küldi az egyedüli készítő
STEINER MIHÁLY városi gyógyszerára **TEMESVÁR, Szt.-György-tér 12.**

Ezerszer kipróbált, a legtöbb betegségnek gyógyító házi gyógyszer a

Feller-féle ELSA-FLUID
Egy kisörlet és mindenki állandóan fogja használni.
12 üveget 5 koronáért bérmentve küld az egyedüli készítő
FELLER V. JENŐ gyógyszerész
STUBICA, Fő-utca (via Csáktornyai.)

TURUL legfinomabb egészségi egyiptomi
SZIVARKA-HÜVELY
100 drb. 36 fill. 2000 drb. 7 kor. 5000 drb. 15 kor.
postán bérmentve küld
ENGEL LAJOS SZEGED

Óvakodjunk értéktelen utazásunktól

Brady-féle MARIACELLI GYOMORCSEPEK
200 év óta a legbiztosabb
kötőanyagok gyomorban, kényes
étvágytalanságnál, nehéz emésztés stb. ellen.
Egy üveg 80, nagy üveg 1.40 fillér. — Kapható minden
gyógyszertárban. — Központi eláruló:
BRADY KÁROLY
„Magyar Király” gyógyszerára
Bécs, I. Fleischmarkt 1, honnan 2 kis üveg 2.40 kor.
vagy 2 nagy üveg 2.80 kor., bérmentve küldetik.

PSEPHOFER J.
Orvosilag ajánlott legrégibb
házi szer a rossz emésztés összes
következményei ellen.
Nem szabadna hiányoznia
egy háztartásban sem.
Csak akkor valódi, ha minden
doboz fedelén a „PSEPHOFER J.”
név vérs. írással látható.

**vértisztító
labdacsei.**

**KI AKAR
egyeses önkéntes
LENNI?**

A ki az előirt iskolákat nem végezte
az is lehet egyeses önkéntes. — A ki
már sor alatt állott, elküldi. Születési
év közzétételével. — Prospektusát ingyen küldi:
LICHTBLAU ALBERT
a katonai elők. tanf. igazg. Debreczenben.
Tanbiztoság: eddigi igazgató J. m. kir.
honvéd ezredes ny. és Mayer A. os.
és kir. őrnagy ny. Feljegyző: a nm. val-
lási- és közokt. m. kir. minis. megbí-
zásból a tank. kir. főigazgató.

Budapest legújabb látványossága a

BELVÁROSI KÁVÉHÁZ
IV., Kigó-tér 2. (Klondik főhercegnő
pulatója.)
Vidékiek találkozó helye. ☛ Kávé: STRUBER SÁNDOR.

26 ÉV ÓTA
AZ ELISMERT LEGJOBB
MAGYAK BESZERZÉSI
FORRÁSA
MAUTNER ÖDÖN
BUDAPEST
CS-ÉS KIR-UDV.-SZÁLLÍTÓ MAGKERESKEDÉSE
ANDRÁSSY-UT 23.
ÉS ROTTENBILLER-UTCA 33.
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN
ÉS BÉRMENTVE

vidékiek kedvenc találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglős elsőrangú étterem.
Budapest, VI. Andrassy-ut 39.
Kittinő magyar konyha. — Valódi tiszta borok és a
világhírű „Pachorbräu” egyedüli kimerése.

Simon Pál jó hírnevű

PÁRIS szállodája
Budapest, Váci-körút 25.
100 szoba 1 főtől fejebb kiszolgálással együtt. Für-
dőik, elegáns kávéház, étterem, ábracsarnok a házban. Vil-
lamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok felé.

A legjobb órákat
legszolidabb és legdivatosabb ékszereket

RÉSZLETFIZETÉSRE
szigorúan szabott áron szállítja Magyarország e nemből
első és legnagyobb üzlete

BRAUSWETTER JÁNOS kronométer-órák
SZEGEDEN.
Árjegyzék 2000 képpel ingyen és bérmentve.

GOLIÁT MALÁTA SÖR
Kiváló üdítő ital és gyógyzóelokra is szolgál.
AJÁNLJÁK: Dr. Korányi és Dr. Kéthly egyetemi tanár urak ideg-
bajknál, vérértékesítőnél, emésztési zavaroknál, gyengeségknél stb.
Gyár és megrendelési hely:
KÖBÁNYAI KIRÁLY-SÖRFŐZŐ, KÖBÁNYA.

FRATELLI DEISINGER
küld
Fiuméból vagy Triestből
5 kgr. Cuba kávé, válogatott . . . 15 kor. 68 fill.
5 . Ceylon gyöngykávé . . . 17 . 16 .
olvámolvá és bérmentve.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

**BENZIN-MOTOROK
LOKOMOBILOK**
és GÁZMOTOROK ipari és gazdasági célokra
OSERS és BAUER gyárából
a legjobbak és leghíresebbek a létező szerkezetek között.
Vezérfélszerelés és raktár: **DÉNES B.**
Budapest, VI., Váci-körút 61.
Képes árjegyzék ingyen.

Portbor, Sherry, Malaga, Madeira,
Marsala, Chablis,
Rajna- és Mosai-borok.
Kaphatók minden jobb fűszer- és
csomagoló-cserékesekben, szőlők,
kávéházak és éttermekben.

Bodega Company

**STABADALMAKAT ÉRTÉKESÍTŐ
VÁLLALAT**
BUDAPEST
MERSEBET KÖRÚT 17
felvilágosítás
díjtalanul.
Bel- és külföldi szabadalmak kiesz-
közlése, értékesítése és énekeztetése.
Védjegyek és mustrák lejtromozása.

Legelőkeltebb és legbiztosabb gyógy mód régi és súlyos
betegségekben. Eredményei folytan bámulatosan terjed
egy a bel-mint a külföldön! Sikeres gyógyít számtalan
oly esetben is, mikor a modern orvosi tudomány már le-
számolt a beteg életével.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú kénes hővizű gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel leg-
modernebb lazúrfürdővel, pom-
pás ásványvíz szódákkal, ká-
vé- és kádfürdővel. — 200 kényel-
mes lakosztállyal. — Prospektus
kiváratva ingyen és bérmentve.

Oh jaji! Köhögés, rekedtség ellen gyors és kettős
eredménnyel használhatók az
EGGER-féle MELLPASZTILLÁK
Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbadoz 60 fillér.
Kapható minden gyógyszerárban és a főraktárban:
Budapest, VI., Váci-körút 17.
Egyor mellpasztilla
szabadított meg.

Ha őszül a haja,
használja a kettős Zoltán-féle HAIR-REGENERATOR, mely nem fest, ha-
nem a haj eredeti színt adja vissza. Üvege 2 korona. Bérmentve
2 kor. 80 fillér, ZOLTÁN BÉLA udvari szállító gyógyszerárban
Budapest, V., Nagykörút-utca 23 sz. Szabodék-tér sarkán.

100.000
sorsjegy.
50.000
nyeremény.
Minden második
sorsjegy nyer.

A jelenkor legnagyobb nyerési esélyű
sorsjátéka a m. kir. szab.
OSZTÁLYSORSJÁTÉK.
Megrendelések intőzandók:
GAEDICKE A BUDAPEST
IV., Kossuth Lajos-utca 17.

Havonta
egy húzás.
Tervezet ingyen
és bérmentve.
Ügynökök
kerestetnek.

Kipróbált és fényes sikerrel bevált Asthma, Köszvény, szív
vese-, gyomor- bélbajoknál, idegbajok (Hysteria, Nouras-
thonia), macacs vér- és bőrbántalmánál. Biztos védelem
szélessége és elmezavar ellen. — Díjazott levelekre válaszol.

Véggyógyítás — Hemopatia
Feltalálja és egyedüli készítője

Dr. KOVÁCS J. egyet. orvost.
rendel. intézetében, Budapest, V. Váci körút 18.

Legbiztosabb és legújabb gyógy mód régi és súlyos
betegségekben. Eredményei folytan bámulatosan terjed
egy a bel-mint a külföldön! Sikeres gyógyít számtalan
oly esetben is, mikor a modern orvosi tudomány már le-
számolt a beteg életével.

Hirdetéseket, reklámokat legelőkeltebben
közölhet az
összes bel- és külföldi lapokban az
ALFALANOS JUDOSITO
Hirdetési osztálya (Budapest, VII., Erzsébet-körút 31.)
Tulajdonos: LEOPOLD GYULA szerkesztő.
Szákszerűen, pontosan és lelkiismeretesen
eszközölnének az összes megbízások.
Köszönettelészek ingyen.